

Regeringskansliet
Klimat- och näringslivsdepartementet

Remiss om promemorian Ny förordning om invasiva främmande arter

Er beteckning: KN2025/01024

Sammanfattning

Länsstyrelsen tillstyrker i huvudsak förslaget till ny förordning om invasiva främmande arter. Länsstyrelsen avstyrker förslaget om införande av ett undantag för privata markägare.

En konsekvens av att undanta vissa markägare från bekämpningsplikten är att invasiva främmande arter riskerar att spridas i större omfattning. Förslaget riskerar att urholka arbetet med bekämpning av invasiva arter och skulle frånta Länsstyrelsen ett viktigt verktyg i tillsynsarbetet. Ändringen medför en risk för ökade kostnader och utmaningar i arbetet att begränsa spridningen av invasiva arter inom skyddade naturområden.

Nedan följer Länsstyrelsens synpunkter på promemorian i enlighet med remissens disposition.

Nationell förteckning över invasiva främmande arter av betydelse för Sverige

Länsstyrelsen ser positivt på att samtliga av myndigheterna föreslagna arter finns med i den nationella förteckningen.

Avsnitt 3.2 Enskildas ansvar för att bekämpa invasiva främmande arter

Länsstyrelsen avstyrker förslaget om införande av ett undantag för privata fastighetsägare eftersom det är olämpligt att särreglera olika fastighetsägare då förekomsten och spridningen av invasiva främmande arter sker oberoende av vem markägaren är. Förslaget att förbudet endast ska gälla allmänna markägare undantar stora arealer från bekämpningsplikt. Många bestånd av landlevande

2025-06-24

invasiva växter på privat mark är relativt små då de ofta härstammar ifrån omedveten plantering i trädgårdar. Detta betyder att utrotning ofta kan åstadkommas med relativt små insatser.

Länsstyrelsen noterar att begreppet privata fastighetsägare är en bred kategori som innefattar allt från villaägare till skogsbolag. Förutsättningar och behov i form av ekonomiska resurser och sakkompetens skiljer sig markant mellan dessa grupper.

Med hänsyn till att undantaget i 3 kap. 5 § tolkas tillsammans med skrivningen på sidan 21 om *aktivt handlande* bedömer Länsstyrelsen att det kommer vara tillåtet att passivt låta invasiva arter reproducera, växa och sprida sig, även till andra fastigheter. Spridning kan då ske från privata markägare till jordbruksmark, vilket riskerar att påverka livsmedelssäkerhet och även medföra ökade kostnader för lantbrukare i form av bekämpningsinsatser. Även kommunal, regional och statlig mark kan drabbas av nyetableringar av invasiva arter när dessa sprids från privat mark. Detta kan medföra ökade kostnader för skötsel av skyddad natur där privat mark gränsar till statligt och kommunalt skyddade naturreservat.

Genomförda bekämpningsinsatser riskerar att bli verkningslösa genom återkolonisering från privata fastigheter om inte krav kan ställas på bekämpning även på dessa. Enligt förslaget får staten i enskilda fall ta ansvar för bekämpning av arter på privata fastigheter beroende på befintliga resurser och prioriteringar. Länsstyrelsen bedömer att det, såsom förslaget är skrivet, krävs att fastighetsägaren samtycker till åtgärden.

Många arter kräver en samlad bekämpning för att den ska vara framgångsrik. Ifall en markägare inte ansvarar för en bekämpningsåtgärd, är det avgörande att denne inte kan motsätta sig en sådan bekämpning utan synnerliga skäl. Länsstyrelsen bedömer att myndighetens rätt att utföra åtgärder oberoende av markägarens inställning behöver förtydligas i förordningen.

Länsstyrelsen bedömer att det kan finnas vissa fördelar med undantag från bekämpningsplikt för privata markägare gällande vattenlevande arter och landlevande djur, exempelvis där samordning krävs över större områden med flera fastighetsägare eller där art- eller vattenskydd samt djuretiska principer behöver beaktas.

2025-06-24

Avsnitt 5 Konsekvenser

Länsstyrelsen instämmer i huvudsak i bedömningen av förslagets konsekvenser. Länsstyrelsen noterar dock att det saknas en redogörelse för vilka avvägningar som har gjorts och vilka positiva effekter undantaget för privata fastighetsägare förväntas medföra. Länsstyrelsen instämmer i bedömningen att särregleringen medför att spridningen av invasiva främmande arter inte hindras i samma utsträckning jämfört med det tidigare förslaget, där privata markägare inte var undantagna från bekämpningsplikten.

Länsstyrelsen konstaterar att det finns behov av ytterligare finansiering utöver befintliga anslag för invasiva arter för att kunna fullgöra uppgiften. Länsstyrelsen anser att en utökad, stabil och långsiktig finansiering är nödvändig för att arbetet med invasiva främmande arter ska vara effektivt.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av vikarierande länsöverdirektör Claes Lindgren med miljöhandläggare David Falk som föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschef Johanna Lindgren, avdelningschef Helene Munkner och tillförordnad chefsjurist Shiva Norvad medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.